

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SKOLŲ IŠIEŠKOJIMO ĮMONIŲ ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIIIP-1741(2)**

2019 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2019 m. vasario 12 d. sprendimo Nr. SV-S-1081 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Nepritarti Lietuvos Respublikos skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1741(2) (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte vienu iš pagrindinių tikslų nurodyta, kad Įstatymo projektas parengtas siekiant sureguliuoti Lietuvoje veikiančių skolų išieškojimo įmonių vykdomą skolų išieškojimą įtvirtinant vartotojų teisių apsaugą užtikrinančias nuostatas, tačiau Įstatymo projekto nuostatos dėl skolininkų teisių apsaugos nėra išplėtos ir pakankamos minėtam Įstatymo projekto tikslui pasiekti.

Įstatymo projekte nėra nustatyti didžiausi skolos išieškojimo išlaidų dydžiai ar jų nustatymo kriterijai, vartotojų teisių apsaugos priemonės, užtikrinančios vartotojo teisę į teisingą ir išsamią informaciją apie skolos išieškojimo išlaidas, kurias prašoma atlyginti, teisę pareikšti prieštaravimus dėl skolos buvimo fakto, jos sumos ir mokėjimo termino ar dėl nesąžiningų vartojimo sutarties sąlygų taikymo.

2. Įstatymo projektu siekiama sureguliuoti Lietuvoje veikiančių skolų išieškojimo įmonių vykdomą skolų išieškojimo veiklą, tačiau pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės nėra išplėtos ir aiškios.

Įstatymo projekto 18 straipsnio 1 dalyje išvardyti skolų išieškojimo įmonių veiklos principai, tačiau nėra išdėstytas tų principų turinys.

Įstatymo projekto 6 straipsnyje numatyta skolų išieškojimo įmonių pareiga apdrausti verslo civilinę atsakomybę, tačiau nėra nurodyta draudimo suma ir pagrindinės draudimo sąlygos.

Įstatymo projekte nėra nuostatų, apibrėžiančių skolų administravimo ar kitokių teikiamų paslaugų kreditoriams išieškant skolas turinį, kvalifikacinius reikalavimus skolų išieškojimo įmonėse dirbantiems ar skolų išieškojimo veiklą vykdančioms asmenims, reikalavimus skolų perleidimui (pavyzdžiui, dėl tinkamo vartotojų informavimo apie skolos perleidimą), skolos perleidimo mechanizmus, atsižvelgiant į galimus skolų išieškojimą ne teismo tvarka vykdančių įmonių veiklos modelius.

3. Įstatymo projekte nuostatos, susijusios su skolų išieškojimo įmonių veiklos priežiūros reguliavimu, neatitinka valstybės vykdomos ūkio subjektų veiklos priežiūros, geresnio reguliavimo priemonių taikymo reguliuojant ūkio subjektų veiklą (administracinės ir kitos reguliavimo naštos mažinimo, teisės aktų supaprastinimo, teisinio reguliavimo kokybės gerinimo) ir viešojo administravimo sistemos sandaros modernizavimo politikos.

Įstatymo projekte numatomas skolų išieškojimo paslaugų teikėjų licencijavimas įgyvendinamas tik formaliu kitų institucijų išduotų dokumentų ar paties ūkio subjekto pateiktos informacijos vertinimu, o ūkio subjekto patikrinimas prieš jo veiklos pradžią faktiškai nėra atliekamas, todėl pasirinkta teisinio reguliavimo priemonė (licencijavimas) Įstatymo projektu siekiamo tikslo sureguliuoti skolų išieškojimo veiklą vykdančių ūkio subjektų veiklos priežiūrą įgyvendinimo neužtikrins. Siūlomas veiklos pradžios ribojimas licencijavimu yra nebūtinas, neproporcingas, fragmentiškas, Įstatymo projekto lydimuosiuose dokumentuose nustatytas tikslas galėtų būti pasiektas mažiau ribojančiomis priemonėmis: ūkio subjektų veiklos sąlygų priežiūra ir savireguliacija.

Įstatymo projekte numatoma suteikti ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijas Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai ir Lietuvos kreditų valdymo įmonių rūmams (toliau – Rūmai) šių funkcijų aiškiai neatskiriant ar jas dubliuojant (pavyzdžiui, veiklos patikrinimas, poveikio priemonių taikymas). Toks reguliavimas prieštarautų Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nustatytiems efektyvumo ir subsidiarumo principams, valstybė neracionaliai ir neefektyviai naudotų finansinius ir žmogiškuosius išteklius, taip pat ūkio subjektams būtų sukuriamą papildoma veiklos priežiūros našta.

Įstatymo projekto nuostatos, kuriomis numatoma suteikti ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijas Ūkio ministerijai (dabar – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija) prieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 29 straipsnio 1 dalies nuostatai, kuria nustatoma, kad ministerija steigama valstybės politikai formuoti, taip pat jos įgyvendinimui ministrui pavestose valdymo srityse organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti. Vyriausybės įstatymo 29 straipsnio 1 dalimi nustatoma, kad valstybės politikos įgyvendinimo funkcijos ministerijai gali būti pavestos tik įstatymų nustatytais atvejais ir nustatytam terminui.

Įstatymo projekto nuostata, kuria numatoma suteikti ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijas Rūmams, neatitinka šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgyvendinamos viešojo sektoriaus įstaigų sistemos optimizavimo iniciatyvos. Ši iniciatyva apima ne tik viešojo sektoriaus įstaigų sistemos peržiūrą, bet ir viešojo sektoriaus įstaigų kompetencijos išgryninimą siaurinant viešojo administravimo įgaliojimus galinčių turėti subjektų ratą ir jiems suteikiamų viešojo administravimo įgaliojimų apimtį (ypač tokių teisinių formų juridiniams asmenims kaip viešosios įstaigos, valstybės įmonės ar asociacijos).

4. Įstatymo projekto nuostatos neatitinka sistemiškumo principo, nurodyto Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme, nes Įstatymo projekto nuostatos nėra suderintos su galiojančiais įstatymais.

Įstatymo projekto 19 straipsnio 4 dalies nuostatos (siūloma nustatyti, kad netesybos negali būti didesnės kaip 0,05 procento pradelstos sumokėti sumos už kiekvieną pradelstą dieną ir negali būti skaičiuojamos už ilgesnį kaip 180 dienų laikotarpį, jeigu skolininkas pavėluotų įvykdyti įsipareigojimus) nėra suderintos su Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo 16 straipsnio 6 dalies nuostatomis (numatytas diferencijuotas netesybų reguliavimas kredito gavėjui nevykdant finansinių įsipareigojimų pagal kredito sutartį, t. y. iki sutarties nutraukimo taikomos ne didesnės kaip 0,05 procento pradelstos sumokėti sumos už kiekvieną pradelstą dieną, o nutraukus kredito sutartį arba pareikalavus grąžinti visą kreditą nepasibaigus kredito sutarties galiojimo laikotarpiui nenutraukiant kredito sutarties – ne didesnės kaip 0,015 procento pradelstos sumokėti sumos už kiekvieną pradelstą dieną).

5. Įstatymo projekto nuostatos nėra suderintos su 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų

apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) 5 straipsnyje įtvirtintais asmens duomenų tvarkymo principais (asmens duomenys turi būti renkami nustatytais, aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais ir toliau netvarkomi su tais tikslais nesuderinamu būdu (tikslų apribojimo principas), asmens duomenys turi būti adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslų, dėl kurių jie tvarkomi (duomenų kiekio mažinimo principas), asmens duomenys tvarkomi ne ilgiau, nei tai yra būtina tais tikslais, kuriais asmens duomenys yra laikomi (duomenų saugojimo trukmės apribojimo principas)) ir BDAR 13, 14 ir 23 straipsnių nuostatomis dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo.

Įvertindama tai, kas išdėstyta, Lietuvos Respublikos Vyriausybė planuoja parengti ir pateikti įstatymo projektą, kuriuo būtų reguliuojama neteisminio skolų išieškojimo veikla.

Ministras Pirmininkas

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Energetikos ministras,
PAVAŽNUOJANTIS
EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ
MINISTRĄ
Žygimantas Vaičiūnas
2019-06-21

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Strateginio planavimo ir veiklos organizavimo
departamento Asmenų aptarnavimo ir
dokumentų valdymo skyriaus redaktorė

Roma Sabaliauskaitė

2019-06-17

Ekonomikos ir inovacijų
viceministras

Gintaras Vilda

2019-06-20

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Teisės departamento
direktore

2019-06-17

Inda Lovaišienė

